

Asia: VN/25733/2021-OKM-334

Lausuntopyyntö valtioneuvoston selontekoluonnokseksi - Uutta suuntaa Suomen digitaaliseen kompassiin

Tavoite 1 - Suomi kehittyy demokraattisena ja sivistyneenä yhteiskuntana digitalisoituvassa maailmassa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoitetta tulisi tarkastella myös siitä näkökulmasta, että miten eri väestöryhmät (opiskelijat, työssä olevat, julkisen sektorin henkilöstö) huomioidaan ja miten osaamisen kehittämisen vastuut jakautuvat (valtio – koulutusorganisaatiot – työelämä). Teknisen osaamisen rinnalla olisi hyvä korostaa myös toimintaprosessien, tiedonhallinnan ja eettisen osaamisen merkitystä, sekä kykyä soveltaa digitaalisia ratkaisuja eri toimialoilla.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintuloksissa tunnistetaan keskeiset sisällöt, mutta niitä tulisi täydentää saavutettavuudella, esteettömyydellä, data- ja tekoälylukutaidolla sekä yksilön digiturvataidoilla. Digiosaamisen tulee ulottua koulutuksesta työelämään, julkiselle sektorille ja eri väestöryhmille monikielisesti ja käytännön tuella.

Tavoite 2 - Yhteiskunnan toimijoiden kyky omaksua ja soveltaa uusia ja kehittyviä teknologioita kestävästi ja tuottavasti on vahva.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoitetta ja sisältöä voisi selkeyttää täsmentämällä, että kyse on myös jatkuvasta oppimisesta, poikkitieteisestä osaamisesta, vaikutusten mittaamisesta sekä julkisen ja yksityisen sektorin yhteistyöstä. Esim. yhteiskunnan toimijat kykenevät järjestelmällisesti ja mitattavasti hyödyntämään uusia teknologioita kestäväen kasvun, palvelujen laadun ja tuottavuuden parantamiseksi.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintuloksia tulee täydentää kuvaamalla, miten koulutustarjontaa päivitetään nopeasti muuttuvia osaamistarpeita vastaavaksi esimerkiksi pienillä osaamiskokonaisuuksilla ja täydennyskoulutuksin. Tärkeä huomioida, että korkeakoulut ovat keskeisiä toteuttajia erityisesti jatkuvassa oppimisessa, työelämälähtöisessä TKI:ssä sekä esimerkiksi teollisen tekoälyn, automaation, datatalouden ja kyberturvallisuuden osaamisen vahvistamisessa.

Tavoite 3 - Suomi on edelläkävijä digiosaamisessa ja teknologia-alan kehityksessä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoitetta voisi muotoilla niin, että Suomi on edelläkävijä valituilla strategisilla digiosaamisen ja teknologian aloilla, joiden kautta syntyy kestäväää kasvua, tuottavuutta ja yhteiskunnallista vaikuttavuutta.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintuloksia tulisi täsmentää mitattavilla vaikuttavuuskriteereillä, TKI-tulosten kaupallistamisen ja skaalauksen mekanismeilla, osaajien maahanmuuton ja integroitumisen käytännöillä sekä yritys–korkeakoulu–julkisen sektorin yhteistyörakenteilla. Edelläkävijyyttä tulee kohdentaa Suomen strategiaan vahvuuksiin.

Tavoite 1 - Datan saatavuus ja laatu sekä datanhallinnan infrastruktuuri tukevat yritysten arvonluontia ja ratkaisujen skaalautuvuutta.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintuloksissa tulee huomioida datan laadunhallinta, selkeät vastuut ja oikeudelliset pelisäännöt. Lisäksi tarvitaan yhteentoimivia data- ja testausympäristöjä, joita pk-yritykset, korkeakoulut ja julkinen sektori voivat hyödyntää ilman päällekkäisiä järjestelmiä.

Tavoite 2 - Tietoliikenneyhteydet ovat kattavat, turvalliset ja kestävät.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintulokset kattavat pääasiat, mutta niitä tulee täydentää yhteyksien kohtuuhintaisuudella, alueellisella saavutettavuudella ja digitaalisen infran ympäristövaikutuksilla.

Tavoite 3 - Palvelin- ja laskentainfrastruktuurit ovat energiatehokkaita ja vastaavat julkisten palveluiden, yritysten ja tutkimuksen tarpeita.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

1 kyllä, täysin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 1 - Digitalisaatio ja dataperustainen arvonluonti etenee yrityksissä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

1 kyllä, täysin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

-

Tavoite 2 - Yritysten tuottavuus ja kilpailukyky paranee uusien teknologioiden onnistuneen käyttöönoton myötä.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

2 kyllä, pääosin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

Tavoitteessa tulisi korostaa käyttöönoton, skaalauksen ja tuottavuusvaikutusten mittaamista. Pk-yritysten pääsy osaamiseen, testausympäristöihin ja rahoitukseen on varmistettava, ja teollisen tekoälyn, automaation ja datan hyödyntämisen pilotointi tulee nähdä kansallisesti tärkeänä keinona vauhdittaa tuottavuutta ja uudistumista.

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintuloksiin tulisi lisätä käyttöönoton ja tuottavuusvaikutusten mittaaminen sekä pk-yritysten pääsy osaamiseen, testausympäristöihin ja rahoitukseen.

Tavoite 1 - Digitaaliset julkiset palvelut toimivat yhteentoimivina palvelukokonaisuuksina mahdollistaen sujuvan asioinnin ja korkean tuottavuuden.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintuloksiin tulee lisätä tiedonhallinnan rakenteet ja vastuut, tiedon laadun varmistaminen, tietoturva, tietosuojat, muutosjohtaminen ja osaamisen kehittäminen. Yhteentoimivuudessa on huomioitava myös koulutuksen, työllistymisen ja kansainvälisten osaajien palvelupolut sekä digivision kaltaiset korkeakouluratkaisut.

Tavoite 2 - Julkinen hallinto hallitsee yhteiskunnan keskeisten toimintojen datan, teknologian ja infrastruktuurit turvallisesti, luotettavasti ja kustannustehokkaasti varmistaen yhteiskunnan toimivuuden kaikissa tilanteissa.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalisen kompassin?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintuloksia tulee täydentää vastuilla, toimittajariippuvuuksien hallinnalla, kustannusvaikutusten läpinäkyvyydellä sekä varautumisen ja jatkuvuuden malleilla. Korkeakoulujen kyberturvallisuusosaamista ja alueellista varautumisharjoittelua tulee hyödyntää osana toimeenpanoa.

Tavoite 3 - Julkinen hallinto toimii tuottavasti tekoälyä sekä uusia digiteknologioita hyödyntäen.

Onko tavoite perusteltu osa Suomen digitaalisen kompassin?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko tavoitteen sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Onko tavoitteeseen liittyvissä avaintuloksissa tunnistettu niihin olennaisesti liittyvät sisällöt?

2 kyllä, pääosin

Jos ei, mitä avaintuloksista puuttuu?

Avaintuloksiin tulee lisätä selkeät vastuut, henkilöstön osaamisen kehittäminen sekä mallit tekoälyn turvallisuuden, läpinäkyvyyden ja säädöstenmukaisuuden varmistamiseksi. Korkeakoulut voivat tukea julkista hallintoa tekoälyn käytännön piloteissa ja vaikutusten arvioinnissa.

Poikkihallinnollinen johtaminen ja yhteistyö

Ovatko siinä esitetyt digitalissaation johtamisen ja yhteistyön periaatteet perusteltuja osia osana Suomen digitaalista kompassia?

1 kyllä, täysin

Tarkenna tarvittaessa vastaustasi. Onko sisältöön valittu oikeat asiat? Jos ei, miten sitä tulisi muotoilla?

-

Digikompassin tavoitteiden ja avaintulosten kokonaisuus

Puuttuuko digikompassin tavoitteista ja avaintuloksista yleisesti jotain olennaista? Tulisiko jokin osa alue priorisoida tai poispriorisoida?

Kokonaisuus kattaa pääosin olennaiset digitaalisen kehityksen osa-alueet, mutta toimeenpanon edellytykset, kuten tiedonhallinnan rakenteet ja vastuut, tavoitteiden priorisointi ja keskinäiset riippuvuudet, olisi hyvä tuoda esille selvemmin. Digikompassia vahvistaisi alueellinen toimeenpanomalli, jossa korkeakoulut ja muut alueelliset ekosysteemit toimijat tukevat osaamisen kehittämistä, soveltavaa TKI:tä ja yritysyhteistyötä.

Tuloksellisuuden seuranta ja vaikuttavuuden arviointi

Mitä mittareita tunnistatte tavoitteiden ja avaintulosten etenemisen mittaamiseen?

Etenemistä voidaan seurata sillä, kuinka hyvin digitaaliset palvelut toimivat yhteen ja sujuvoittavat asiointia. Mittareita ovat esimerkiksi ajansäästö, automaation ja tekoälyn käyttö, kustannusten hallinta sekä palvelujen toimintavarmuus. Vaikuttavuus näkyy arjen työn helpottumisena ja parempina palveluina.

Miten digikompassin vaikuttavuutta tulisi Suomen tasolla mitata?

Vaikuttavuutta voidaan mitata arjen sujuvuudella, ajansäästöllä, automaation ja tekoälyn käytöllä, kustannusten hallinnalla ja toimintavarmuudella ja käyttäjien luottamuksen muutoksella. Lisäksi voidaan seurata pk-yritysten digitalisaatiota, osaajien työllistymistä, kansainvälisten osaajien pitovoimaa ja palvelujen saavutettavuutta. Tärkeää on myös seurata, pysyykö Suomi kärjessä digikehitystä koskevissa kansainvälisissä vertailuissa ja luottavatko ihmiset palvelujen toimivuuteen.

Toimintaympäristön kuvaus

Geopoliittinen ja taloudellinen toimintaympäristö

Toimintaympäristön kuvaus osuu hyvin nykytilanteeseen, jossa maailmanpoliittinen epävarmuus ja taloustilanne vaikuttavat suoraan digitalisaatioon. On perusteltua, että digikompassissa korostuvat turvallisuus, toimintavarmuus ja yhteistyö EU tasolla.

Turvallisuus ja resilienssi

Digitaalisten ratkaisujen pitää toimia myös silloin, kun kaikki ei mene suunnitelmien mukaan. Siksi on hyvä, että digikompassissa korostetaan turvallisuutta, varautumista ja kykyä selviytyä häiriöistä.

Kriittiset teknologiat ja innovaatiot

On tärkeää, että Suomi panostaa teknologioihin, jotka ovat yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittisiä. Innovaatioiden kautta voidaan vahvistaa osaamista, vähentää riippuvuuksia ja varautua tuleviin muutoksiin.

Hyvinvointi ja yhteiskunnalliset muutokset

Digikehityksen pitäisi parantaa ihmisten arkea, tukea hyvinvointia ja auttaa yhteiskuntaa sopeutumaan muutoksiin. On tärkeää, ettei kukaan putoa kehityksen keltasta ja että digipalvelut tukevat ihmisiä eri elämäntilanteissa.

Digitalisaation ja datatalouden sääntely

Sääntelyn pitää olla selkeää ja reilua, jotta digitaalisia palveluja ja dataa voidaan käyttää rohkeasti mutta turvallisesti.

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

Yhteistyö ja yhteentoimivuus tarkoittavat käytännössä sitä, että toimijat ja järjestelmät pelaavat paremmin yhteen, eikä samoja asioita tarvitse tehdä moneen kertaan erikseen.

Uudet teemat

Tekoäly

Tekoäly, turvallisuus, hyvinvointi sekä yhteistyö ja yhteentoimivuus ovat oikeat poikkileikkaavat teemat. Niiden tulee näkyä käytännön toimeenpanossa: osaamisen kehittämisessä, hankinnoissa, rahoituksessa, riskienhallinnassa ja yhteisissä testausympäristöissä.

Turvallisuus

Tekoäly, turvallisuus, hyvinvointi sekä yhteistyö ja yhteentoimivuus ovat oikeat poikkileikkaavat teemat. Niiden tulee näkyä käytännön toimeenpanossa: osaamisen kehittämisessä, hankinnoissa, rahoituksessa, riskienhallinnassa ja yhteisissä testausympäristöissä.

Hyvinvointi

Tekoäly, turvallisuus, hyvinvointi sekä yhteistyö ja yhteentoimivuus ovat oikeat poikkileikkaavat teemat. Niiden tulee näkyä käytännön toimeenpanossa: osaamisen kehittämisessä, hankinnoissa, rahoituksessa, riskienhallinnassa ja yhteisissä testausympäristöissä.

Yhteistyö ja yhteentoimivuus

Tekoäly, turvallisuus, hyvinvointi sekä yhteistyö ja yhteentoimivuus ovat oikeat poikkileikkaavat teemat. Niiden tulee näkyä käytännön toimeenpanossa: osaamisen kehittämisessä, hankinnoissa, rahoituksessa, riskienhallinnassa ja yhteisissä testausympäristöissä.

Digikompassin kokonaisuus

Miten arvioisit digikompassia kokonaisuutena?

Digikompassi on selkeä ja kattava, ja se nostaa oikeat teemat esiin. Jatkossa keskeistä on varmistaa, että tavoitteet muuttuvat käytännön tekemiseksi, jota tukevat selkeät vastuut, alueelliset ekosysteemit, korkeakoulujen rooli ja aktiivinen osallistuminen sekä rahoitus käyttöönottoihin.

Muut kommentit

Mikäli kommentti ei sovellu lomakkeen muihin asiakohtiin, voit jättää sen tähän.

Kansallisen digikompassin tulee tukea alueellista toimeenpanoa ja vahvistaa koko maan digitaalista kilpailukykyä. Tähän liittyy alueellisten vahvuuksien ja kärkien tunnistaminen ja linkittäminen kansalliseen tarkasteluun.

Turunen Anu
Tampereen ammattikorkeakoulu